КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра англійської і німецької філології та перекладу

імені професора І. В. Корунця

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ Васько Р. В.

(підпис) *(ПІБ)*

«14» вересня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі

(*назва навчальної дисципліни)*

напрям підготовки	доктор філософії
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство
статус дисципліни	дисципліна вільного вибору аспіранта

Форма навчання денна, вечірня, заочна

Навчальний рік 2020 – 2021

Семестр II

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова навчання українська

Форма підсумкового контролю залік

КИЇВ – 2020

Розробник:

Демецька Владислава Валентинівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської і німецької філології та перекладу імені професора І.В. Корунця КНЛУ

Рецензенти:

Ніконова Віра Григорівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської і німецької філології та перекладу імені професора І. В. Корунця КНЛУ.

Ребрій Олександр Володимирович, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна

Схвалено на засіданні кафедри англійської і німецької філології та перекладу імені професора І. В. Корунця КНЛУ, протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри_____ _Ніконова В. Г.
(підпис) *(ПІБ)*

Схвалено на засіданні вченої ради університету, протокол № 3 від «14» вересня 2020 р.

Голова вченої ради _____ _Васько Р. В.___
(підпис) *(ПІБ)*

1. Мета вивчення дисципліни:

сприяти *формуванню у аспірантів* професійних компетентностей, необхідних для інноваційної науково-дослідницької і викладацької діяльності в галузі перекладознавства, шляхом поглиблення *системи наукових знань*, що дозволить систематизувати знання аспірантів про розмаїття теоретичних і методологічних підходів до перекладацької типології інституційних дискурсів в аспекті розуміння полімодальності дискурсу як відкритої мовної системи, що виявляється у взаємодії знакового та реального світів; сприяти *усвідомленню аспірантами* ролі тексто-дискурсивної категорії адресованості, що, у свою чергу, детермінує як лінгвальні, так і екстралінгвальні механізми дискурсу релевантні цілям і завданням локального типу / виду перекладу в аспекті відтворення модальності оригіналу; сприяти *формуванню у аспірантів здатності* визначати певну інтерпретаційну модель перекладу як семантичну базу дискурсивної / текстової рецепції, що відображає опредмечену спрямованість дискурсу / тексту на адресата комунікації в його семантиці й структурі.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

	Денна/вечірня форма навчання З	очна форма навчання
Лекції	20 год.	6 год.
семінарські заняття	10 год.	4 год.
практичні заняття	–	–
Консультації	–	–
самостійна робота	60 год.	80год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. *Знати:* теоретичні основи письмового перекладу художніх і нехудожніх текстів; базові категорії та поняття дискурсології, міжкультурної комунікації, лінгвістики тексту, жанрології у перекладі; базисні засади письмового перекладу різних типів текстів / жанрів та їх окремих складових, одиниць текстового / дискурсивного рівнів, що формують текст-типологічний / жанрово-стилістичний інваріант / варіант певного тексту / групи текстів; зв'язок перекладу з дискурсологією і прагмалінгвістикою; важливість перекладу як засобу міжкультурної комунікації та міжмовного посередництва.

3.2. *Вміти:* робити лінгвістичний, концептуальний, літературознавчий, перекладознавчий / перекладацький аналіз вихідного / цільового тексту; здійснювати доперекладознавчий / перекладознавчий аналіз оригінальних текстів різних типів / жанрів із метою визначення їх дискурсивного / текст-типологічного характеру з огляду взаємодії як лінгвальних, так і екстралінгвальних / комунікативних чинників; установити текст-типологічну / жанрово-стилістичну домінанту тексту оригіналу в перекладі з огляду його дискурсивної специфіки; з'ясувати інваріантні / варіативні ознаки тексту оригіналу в перекладі на всіх дискурсивних / текстових рівнях; диференціювати дискурсивну / текст-типологічну своєрідність й авторський імплікатив тексту оригіналу в перекладі; адекватно обирати стратегії / тактики перекладу відповідно до дискурсивних / текст-типологічних характеристик одиниці в перекладі; застосовувати методологічні принципи здійснення адекватного / еквівалентного перекладу художніх і нехудожніх текстів.

3.3. Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти комплексними знаннями із загальнофілологічних дисциплін (мовознавства, літературознавства, дискурсології, міжкультурної комунікації). Знання та навички, отримані в результаті вивчення даних курсів, створюють необхідну базу для вивчення курсу «Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі» і мають високу ступінь кореляції з ними.

4. Анотація навчальної дисципліни.

Дисципліна «Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта. Вона спрямована на поглиблення і систематизацію знань аспірантів щодо сутності перекладу як лінгвопсихоментальної діяльності перекладача, Курс дозволить систематизувати знання аспірантів про розмаїття теоретичних і методологічних підходів до перекладацької типології інституційних дискурсів в аспекті розуміння полімодальності дискурсу як відкритої мовної системи, що виявляється у взаємодії знакового та реального світів. Курс сприяє усвідомленню аспірантами ролі тексто-дискурсивної категорії адресованості, що, у свою чергу, детермінує як лінгвальні, так і екстралінгвальні механізми дискурсу, релевантні цілям і завданням локального типу / виду перекладу в аспекті відтворення модальності оригіналу. У межах цього курсу аспіранти опановують вміннями визначати певну інтерпретаційну модель перекладу як семантичну базу дискурсивної / текстової рецепції, що відображає опредмечену спрямованість дискурсу / тексту на адресата комунікації в його семантиці й структурі.

Курс включає два змістових модулі.

У першому модулі надається уявлення про *тексто-дискурсивну категорію адресованості з огляду завдань перекладознавства*, що передбачає аналіз *концептуального лінгвістичного каркасу дискурсу*: розгляд комунікативних механізмів дискурсу, що полягають у використанні певних комунікативних стратегій і тактик; формування «моделей ситуацій», необхідних адресатові як підґрунтя інтерпретації тексту; визначення когнітивних механізмів, які віддзеркалюють аспекти ментального розуміння дискурсу, що слугують своєрідним «тригером», який урухомлює процес когнітивного опрацювання тексту адресатом; розгляд *основних, концептуальних підходів до вивчення дискурсу в перекладі*: поєднання у дискурсі вербальних і невербальних компонентів, співвідношення яких обумовлює розмежування в дискурсі власне тексту як мовного компоненту та невербальних одиниць, сполучених із інтерпретаційним базисом адресанта / адресата, що охоплює полімодальні, соціокультурні, етнопсихологічні, прагматичні та інші складові; аналіз *лінгвопрагматичної специфіки дискурсу*, яка передбачає встановлення потенціалів впливу вербальних і невербальних складових у порівнянні з прогнозованими модальними експліцитними й імпліцитними формами актуалізації, що зараховуються, відповідно, до комунікативних і лінгвістичних механізмів дискурсу; *дискурс в аспекті його семантики й структури:* дискурс як одиниця й форма мовлення; дискурс як зв'язний текст у сукупності з екстралінгвальними чинниками; усно-розмовна форма тексту, діалог, група висловлювань, пов'язаних між собою за змістом, дискурс як «текст у ситуації», або загалом – письмова чи усна даність; *дискурс як семіотичний процес*: дихотомія «текст та екстралінгвальні чинники»; чинники визначення статусу комунікативної ситуації; ідентифікація дискурсів і текстів з урахуванням асиметрії культур кріз призму модальності.

У другому модулі розглядаються *теоретико-методологічні підходи до аналізу інституційних дискурсів у перекладі*, що передбачає розгляд *ідеологічного чиннику у виокремленні інституційних дискурсів у перекладі*: функціональний поділ ідеології; принципи секуляризації дискурсів, що передбачають їх диверсифікацію, закріплену в термінах культури; поняття модальності дискурсу; види / типи модальності дискурсів; система формування моделей політичних, правових, моральних, релігійних, естетичних і філософських поглядів соціуму, які визначають прагматичні, соціокультурні характеристики дискурсів у перекладі; *тлумачення прагматексту як стрижневого для інституційних дискурсів у перекладі*: парадигма прагматичних текстів в інституційних дискурсах з огляду перекладознавства; розмежування репродуктивних і адаптивних стратегій з погляду відтворення адекватної оригіналові модальності дискурсу / тексту; *асиметрія культур як чинник перекладознавства*: специфіка «своєї» / «чужої» аудиторії, на яку розрахований дискурс / текст у перекладі; мета і результат, очікуваний адресатом, у перекладі; ідентифікація й інтерпретація дискурсу в перекладі; тематична співвіднесеність текстів дискурсу як перекладацький / перекладознавчий чинник його адекватності в перекладі; «горизонтальні» й «вертикальні» виміри прагматичних типів текстів інституційних дискурсів у перекладі; *текст-типологічна проблематика перекладу*: класифікація типів текстів за Пітером Ньюмарком; характер еквівалентності перекладу друкованих текстів за В.С. Виноградовим; перекладацька класифікація типів текстів

за К.Райс; конфігурації системи функцій дискурсу / типу тексту в перекладі; взаємозалежність системи функцій та модальності дискурсів у перекладацькому відтворенні; *тлумачення поняття «образу аудиторії» у відтворенні полімодальності дискурсу*: поняття нормуючого коду, що відображає реальну поведінку культурного колективу крізь призму завдань перекладу; завдання внутрішньомовного (Р.Якобсон) / інтралінгвального й міжмовного / інтерлінгвального перекладу; культурні стереотипи очікування аудиторії перекладу; взаємозалежність культурних стереотипів від адекватності відтворення дискурсу в перекладі.

5. Компетентності аспірантів, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі»

Компетентності аспірантів з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі» *базуються* на *інтегральній, загальних і фахових компетентностях*, *визначених освітньо-науковою програмою* «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із перекладознавства, історії їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології перекладознавчих досліджень.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1.Здатність планувати і здійснювати комплексні перекладознавчі дослідження на основі набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою.

ЗК2.Усвідомлення необхідності та дотримання норм професійної етики перекладача та розширення загального культурного світогляду; здатність до безперервного професій- ного та особистісного розвитку, самовдосконалення.

ЗК 3.Здатність до наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності перекладача на засадах загальної та спеціальної методології перекладознавчих досліджень.

ЗК 4. Здатність до оволодіння загальнонауковим (філософським) системним світоглядом, аналізу, синтезу і генерування нових ідей.

ЗК 5. Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної і світової науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1. Здобуття концептуальних і методологічних знань у галузі перекладознавства, зокрема засвоєння основних концепцій у перекладознавчій дискурсології, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових перекладознавчих знань, оволодіння термінологією перекладознавства.

ФК 2. Здатність збирати дані для перекладознавчого дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх; започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.

ФК 3. Здатність аналізувати перекладознавчі явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних і новітніх дослідницьких підходів, зокрема когнітивно-дискурсивного, а також на основі відповідних загальнонаукових методів, що дозволить систематизувати знання про переклад як процес спільного породження й перетворення смислів відповідно до когнітивно- комунікативних потреб представників різних лінгвокультурних спільнот.

ФК 4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі перекладознавства на основі розуміння їх природи, чинників упливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів; розширювати та переоцінювати вже існуючі знання з когнітивної лінгвістики та дискурсології у професійній практиці перекладача.

ФК 5. Здатність до критичного аналізу, оцінки, синтезу, продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі перекладознавства, зокрема, проблеми перекладу як когнітивно-комунікативної взаємодії, у якій особистості перекладача відводиться провідна роль.

ФК 6. Здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі перекладознавства, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів; вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань у галузі перекладознавства, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; використовувати академічну українську та іноземну мови у професійній діяльності.

ФК 7. Здатність використовувати системні знання мови в стилістичному, соціокультурному, семіотичному аспектах для аналізу та синтезу ідей, задіювати системні знання сучасних мовознавчих, літературознавчих і перекладознавчих студій у власній дослідницько-інноваційній діяльності, усвідомлювати роль стратегії перекладу як когнітивного регулятивну перекладацького дискурсу, що реалізується через тактики та підпорядковані їм прийоми перекладу.

ФК 8. Здатність формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі перекладознавства, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ФК 9. Здатність визначати методологічні засади комплексного філологічного дослідження у сфері перекладознавства, самостійно розробляти й запроваджувати методологію дослідження, яка базується на результатах наукових розвідок, міжнародних стандартах і рекомендаціях. Удосконалювати методи проведення експериментальних досліджень і застосування методів статистичної та кількісної обробки одержаних результатів.

ФК 10. Здатність виявляти спільні та відмінні тенденції в розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.

Таблиця 1

Матриця відповідності компетентностей, визначених навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі», компетентностям, визначеним освітньо-науковою програмою

Програмні компетентності	**Компетентності, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом)**														
	Загальні компетентності					**Фахові компетентності**									
	ЗК 1	**ЗК 2**	**ЗК 3**	**ЗК 4**	**ЗК 5**	**ФК 1**	**ФК 2**	**ФК 3**	**ФК 4**	**ФК 5**	**ФК 6**	**ФК 7**	**ФК 8**	**ФК 9**	**ФК 10**
Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із перекладознавства, історії їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології перекладознавчих досліджень.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Загальні компетентності (ЗК) **ЗК 1.** Здатність до оволодіння загальнонауковим (філософським) системним світоглядом, аналізу, синтезу і генерування нових ідей.				+											
ЗК 3. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження на основі набуття універсальних навичок дослідника, зокрема і в міждисциплінарних галузях.	+	+													
ЗК 8. Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад,					+										

сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної і світової науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.															
ЗК 9. Здатність до наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності на засадах загальної та спеціальної методології.			+												
Фахові компетентності(ФК)															
ФК 1. Здобуття концептуальних та методологічних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напряму.						+									
ФК 2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх; започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.							+								
ФК 3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.								+							
ФК 4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників упливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів; розширювати та переоцінювати вже існуючі знання і професійну практику.									+						
ФК 5. Здатність до критичного аналізу, оцінки, синтезу, продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем в обраній галузі філологічних досліджень.										+					
ФК 9. *Здатність формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство), робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.*													+		

ФК 10. *Здатність визначати методологічні засади комплексного філологічного дослідження у сферах мовознавства, літературознавства та перекладознавства, самостійно розробляти й запроваджувати методологію дослідження, яка базується на результатах наукових розвідок, міжнародних стандартах і рекомендаціях. Удосконалювати методи проведення експериментальних досліджень і застосування методів статистичної та кількісної обробки одержаних результатів.*														+	
ФК 11. *Здатність виявляти спільні та відмінні тенденції в розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.*															+
ФК12.Здатність використовувати системні знання мови в теоретичному / практичному, синхронному / діахронному, діалектологічному, тилістичному, соціокультурному, семіотичному аспектах для аналізу та синтезу ідей, задіювати системні знання сучасних мовознавчих, літературознавчих і перекладознавчих студій у власній дослідницько-інноваційній діяльності.												+			

6. Результати навчання аспірантів із дисципліни (освітнього компонента) «Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі».

Результати навчання аспірантів із дисципліни *базуються на програмних результатах навчання*, *визначених освітньо-науковою програмою* «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство»:

ПРН 1. Критично аналізувати й оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці з перекладознавства; глибоко розуміти важливість перекладу як засобу міжкультурної комунікації та міжмовного посередництва; знати теорети- чні й практичні проблеми антропоцентричного когнітивно-діяльнісного підходу в теоріях перекладу, зокрема в галузі письмового перекладу художніх і нехудожніх текстів, і про- понувати шляхи їх вирішення.

ПРН 2. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дискурсивного перекладознавства, когнітивного перекладознавства, когнітивної лінгвістики тексту, жанрології у перекладі; формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати наукові досягнення і здобутки інших дослідників у межах когнітивно-дискурсивної парадигми перекладознавства як теоретичної основи дослідження стратегії перекладу, що передбачає аналіз формування антропоцентричної парадигми лінгво-перекладознавчих досліджень.

ПРН 3. Обирати адекватну предмету перекладознавчого дослідження у когнітивно-дискурсивному ракурсі методологію *дискурс*-аналізу у перекладі, запроваджувати сучасні комунікативно орієнтовані методи наукових досліджень для здійснення лінгвокогнітивного, літературознавчого, перекладознавчого / перекладацького аналізу вихідного / цільового тексту.

ПРН 4. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.

ПРН 5. Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі перекладознавства та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.

ПРН 6. Застосовувати принципи організації і проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень у науках гуманітарного циклу, зокрема у сфері перекладо-знавства, з урахуванням відомих когнітивних перекладознавчих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій, що унаочнюють зв'язок перекладу з літературознавс- твом і лінгвістикою тексту.

ПРН 7. Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.

ПРН 8. Формулювати базисні когнітивно-дискурсивні засади письмового перекладу різних жанрів та їх окремих складових, одиниць текстового рівня, що формують жанрово-стилістичний інваріант / варіант певного тексту / групи текстів; здійснювати доперекладознавчий / перекладознавчий аналіз оригінальних текстів різних жанрів із метою визначення їх жанрово-стилістичної домінанти (текстового / художнього концепту);встановити інваріантні / варіативні ознаки тексту оригіналу в перекладі на всіх текстових рівнях; диференціювати жанрово-стилістичну домінанту й авторський ідіостиль тексту оригіналу в перекладі; установити жанрово-стилістичну домінанту тексту оригіналу в перекладі.

ПРН 9. Використовувати сучасні освітні технології, методи і засоби навчання з метою забезпечення високого рівня особистісного та професійного розвитку перекладача; застосовувати методологічні принципи когнітивно-дискурсивного аналізу для реалізації глобальної стратегії перекладу як когнітивного регулятиву перекладацького дискурсу через локальні; адекватно обирати локальні стратегії і тактики перекладу для здійснення підрядкового та вірного / адекватного перекладу художніх і нехудожніх текстів.

Таблиця 2

Матриця відповідності результатів навчання з дисципліни (освітнього компонента) «Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі» програмним результатам навчання, визначеним освітньо-науковою програмою

Програмні результати навчання	Результати навчання з дисципліни (освітнього компонента)								
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9
ПРН 2. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.	+								
ПРН 3. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.		+							
ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.			+					+	+
ПРН 13. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.				+					
ПРН 14. *Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.*					+				
ПРН 15. *Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.*						+			
ПРН 16. *Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства*							+		

7. Відповідність програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі».

Таблиця 3

Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни «Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі»

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 2. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення. ПРН 3. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників. ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології. *ПРН 13. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.* *ПРН 14. Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.* *ПРН 15. Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.* *ПРН 16. Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.*	*Методи організації та здійснення навчальної діяльності:* словесні (пояснення, розповідь, лекція, бесіда) та практичні (творчі есе з теоретико-методологічних проблем тексто-дискурсивних аспектів перекладознавства, дискурс-аналіз різних типів прагматичних текстів (художніх і нехудожніх) та їх переклад); репродуктивні та проблемно-пошукові; самостійної роботи. *Методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності:* дискусія, пізнавальні ігри, створення ситуації інтересу у процесі викладення матеріалу, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід аспіранта. *Методи контролю і самоконтролю в навчальній діяльності:* усний, письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка. *Логічні методи навчання:* абстрагування, аналізу і синтезу, індуктивний, дедуктивний. *Дослідницький метод.*	*Вхідний контроль* (як передумова успішної організації вивчення дисципліни). *Поточний контроль* (оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта; проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи; передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях). *Модульний контроль* (оцінювання модульної контрольної роботи). *Підсумковий (семестровий) контроль* (проводиться у формі заліку/іспиту за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни).

8. Система оцінювання результатів навчання (*критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень аспірантів*)

Контроль результатів навчання аспіранта з дисципліна «Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі» здійснюється у формі *вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю.* Механізм і критерії оцінювання оприлюднюються кафедрою англійської і німецької філології та перекладу імена професора І. В. Корунця на своєму сайті http://translationstudies.knlu.edu.ua/ та інформаційному стенді та доводяться до відома аспірантів до початку навчального року.

Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він надає змогу визначити наявний рівень знань аспірантів і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється *за накопичувальною системою.*

Система оцінювання результатів навчання аспірантів
з дисципліни «Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі»

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта (на семінарах)				Модульна контрольна робота	Самостійна навчальна робота аспіранта
Теми семінарських занять	1	2	3	4	50	Реферат
Максимальна кількість балів	10	10	10	10		10

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі» передує написання аспірантами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни
«Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі»

Модульна контрольна робота включає 2 завдання, з яких кожне оцінюється за наступними *критеріями*. Відповідь на кожне завдання модульної контрольної роботи оцінюється за 25-бальною шкалою.

23-25 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

18-22 бали виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

15-17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

14 балів і менше виставляється за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Виконане завдання має включати такі складники: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – *залік*	Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта	50
2.		Модульна контрольна робота (МКР)	50
3.		Залік	100

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форм здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%),а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором із наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедуру та форми і терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни аспірантами денної форми здобуття освіти визначає кафедра англійської і німецької філології та перекладу імена професора І. В. Корунця і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять із дисципліни і критерії оцінювання.

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Полімодальність інституційних дискурсів у перекладі» проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку науково-педагогічний працівник виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік («зараховано / не зараховано»), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал із навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою «не зараховано», то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому, незалежно від

набраного семестрового рейтингового балу, виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100- бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності «Відмітка про залік» науково-педагогічний працівник виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою («зараховано»);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС(A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (абревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ з/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна / вечірня форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
			Лекції	Семінарські / практичні заняття	Самостійна робота		Лекції	Семінарські / практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. **Тексто-дискурсивна категорія адресованості з огляду завдань перекладознавства**									
1.	**Концептуальний лінгвістичний каркас дискурсу** Розгляд комунікативних механізмів дискурсу, що полягають у використанні певних комунікативних стратегій і тактик; формування «моделей ситуацій», необхідних адресатові як підґрунтя інтерпретації тексту; визначення когнітивних механізмів, які віддзеркалюють аспекти ментального розуміння дискурсу, що слугують своєрідним «тригером», який урухомлює процес когнітивного опрацювання тексту адресатом	8	2	--	6	8	--	--	8

2.	**Основні, концептуальні підходи до вивчення дискурсу в перекладі** Поєднання у дискурсі вербальних і невербальних компонентів, співвідношення яких обумовлює розмежування в дискурсі власне тексту як мовного компоненту та невербальних одиниць, сполучених із інтерпретаційним базисом адресанта / адресата, що охоплює полімодальні, соціокультурні, етнопсихологічні, прагматичні та інші складові	8	2	--	6	9	1	--	8
3	**Лінгвопрагматична специфіка дискурсу** Встановлення потенціалів впливу вербальних і невербальних складових у порівнянні з прогнозованими модальними експліцитними й імпліцитними формами актуалізації, що зараховуються, відповідно, до комунікативних і лінгвістичних механізмів дискурсу	10	2	2	6	10	1	1	8
4	**Дискурс в аспекті його семантики й структури** Дискурс як одиниця й форма мовлення; дискурс як зв'язний текст у сукупності з екстралінгвальними чинниками; усно-розмовна форма тексту, діалог, група висловлювань, пов'язаних між собою за змістом, дискурс як «текст у ситуації», або загалом – письмова чи усна даність	8	2	--	6	10	1	1	8
5	**Дискурс як семіотичний процес** Дихотомія «текст та екстралінгвальні чинники»; Чинники визначення статусу комунікативної ситуації; Ідентифікація дискурсів і текстів з урахуванням асиметрії культур крізь призму модальності	10	2	2	6	9	1	--	8
	Разом годин за модулем1	**44**	**10**	**4**	**30**	**46**	**4**	**2**	**40**
Змістовий модуль 2 **Теоретико-методологічні підходи до аналізу інституційних дискурсів у перекладі**									

6.	**Ідеологічний чиннику у виокремленні інституційних дискурсів у перекладі** Функціональний поділ ідеології; принципи секуляризації дискурсів, що передбачають їх диверсифікацію, закріплену в термінах культури; поняття модальності дискурсу; види / типи модальності дискурсів; система формування моделей політичних, правових, моральних, релігійних, естетичних і філософських поглядів соціуму, які визначають прагматичні, соціокультурні характеристики дискурсів у перекладі	10	2	2	6	8	--	--	8
7.	**Тлумачення прагматексту як стрижневого для інституційних дискурсів у перекладі** Парадигма прагматичних текстів в інституційних дискурсах з огляду перекладознавства; розмежування репродуктивних і адаптивних стратегій з погляду відтворення адекватної оригіналові модальності дискурсу / тексту	8	2	--	6	8	--	--	8
8.	**Асиметрія культур як чинник перекладознавства** Специфіка «своєї» / «чужої» аудиторії, на яку розрахований дискурс / текст у перекладі; мета і результат, очікуваний адресатом, у перекладі; ідентифікація й інтерпретація дискурсу в перекладі; тематична співвіднесеність текстів дискурсу як перекладацький / перекладознавчий чинник його адекватності в перекладі; «горизонтальні» й «вертикальні» виміри прагматичних типів текстів інституційних дискурсів у перекладі	8	2	--	6	8	--	--	8
9.	**Текст-типологічна проблематика перекладу** Класифікація типів текстів за Пітером Ньюмарком; характер еквівалентності перекладу друкованих текстів за В.С. Виноградовим; перекладацька класифікація типів текстів за К.Райс; конфігурації системи функцій дискурсу / типу тексту в перекладі; взаємозалежність системи функцій та модальності дискурсів у перекладацькому відтворенні	10	2	2	6	8	--	--	8

10	**Тлумачення поняття «образу аудиторії» у відтворенні полімодальності дискурсу** Поняття нормуючого коду, що відображає реальну поведінку культурного колективу крізь призму завдань перекладу; Завдання внутрішньомовного (Р.Якобсон) / інтралінгвального й міжмовного / інтерлінгвального перекладу; культурні стереотипи очікування аудиторії перекладу; взаємозалежність культурних стереотипів від адекватності відтворення дискурсу в перекладі	10	2	2	6	12	2	2	8
	Разом годин за модулем 2	**46**	**10**	**6**	**30**	**44**	**2**	**2**	**40**
	Усього годин	**90**	**20**	**10**	**60**	**90**	**6**	**4**	**80**

10. Рекомендована література (у тому числі Інтернет ресурси)

Основна:

1. Бенвенист Э. (1974). Общая лингвистика. Москва: Прогресс
2. Дейк Т.А. ван. (1989). Язык. Понимание. Коммуникация: Пер. с англ. / Сост. В.В.Петрова / Под ред. В.И.Герасимова / Вступ. ст. Ю.Н.Караулова и В.В.Петрова. Москва: Прогресс,
3. Якобсон Р. (1985). О лингвистических аспектах перевода // Роман Якобсон. Избр. работы. Москва: Прогресс.
4. Meadow R.G. (1980). Politics as Communication. Norwood (New Jersey): Ablex Publ. Co.
5. Menz F. (1989). Manipulation Strategies in Newspaper // Language, Power and Ideology: Studies in Political Discourse. Amsterdam (Philadelphia): John Benjamins Publ. Co,
6. Newmark P. (1982). Approaches to Translation. Oxford: Pergamon Press.
7. Newmark P. (2003). Textbook of Translation. Longman.
8. Searle J.R. (1970). Speech Acts. London: Cambridge Univ.Press.
9. Seymour-Ure C.K. (1974). The Political Impact of Mass Media. London: Constable.

Додаткова:

1. Алексеева И. С. (2004). Введение в переводоведение Учеб. пособие для студ. филол. и лингв фак. высш. учеб. заведений. Москва: Издательский центр «Академия».
2. Кулинич М. А., Кострова О. А. (2017). Теория и практика межкультурной коммуникации. Москва: ФЛИНТА.
3. Макаров М. Л. (2003). Основы теории дискурса. Москва: ИТДГК «Гнозис».
4. Оболенская Ю. Л. (2006). Художественный перевод и межкультурная коммуникация. Москва: Высшая школа.
5. Серажим К. С. (2002). Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність: [на матер. сучас. газ. публіцистики]: монографія / за ред. В. Різуна. Київ: Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка.
6. Сорокина Н. В. (2014).Национальные стереотипы в межкультурной коммуникации. Москва: ИЦ РИОР, НИЦ ИНФРА
7. Bassnett, S. (2002). Translation Studies. London: Routledge.
8. Brown, G., Yule, G. (1996). Discourse Analysis. Cambridge: Cambridge University Press.
9. Cognitive Strategies for the Resolution of Translation Problems. URL: http://termcoord.eu/2016/12/cognitive-strategies-for-the-resolution-of-translation-problems/
10. Dijk, van T. A. (1985). Introduction: The Role of Discourse Analysis in Society. *Handbook of Discourse Analysis*. Vol. 4. P. 1–8.

11. Faber, P. Conceptual Analysis and Knowledge Acquisition in Scientific Translation. URL: http://lexicon.ugr.es/pub/fab-con
12. Faber, P. (2015). The Cognitive Shift in Terminology and Specialized Translation. *Monografías de Traducción e Interpretación*. Valencia: Universitat de València. P. 107–134.
13. Grenoble, L. A. Discourse Analysis. URL: http: www.indiana.edu/slavont/ SLING2k/postpapers/ grenoble.pdf
14. Halliday, M. A. K., Hasan, R. (1991). Language, Context and Text: Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective. Oxford: Oxford University Press.
15. Hobbs, J. The Problems of Discourse. URL: http: www.isi.edu/hobbs/disinf-chap1/node2.html
16. Huckin,T. N. Discourse Analysis. URL: http:www. exchanges.state.gov/ education/engteaching/ publs/BR/functionalsec3_6.htm
17. Ifversen, J. (2003). Text, Discourse, Concept: Approaches to Textual Analysis. *Kontur*, №7. P. 60-69. URL: http: www. hum.au.dk/cek/contur/docs/kontur-07/pdf/filer/ji-text/pdf
18. Munday, J. (2012). Introducing Translation Studies: Theories and Applications, 3rd edition. London and New York: Routledge.
19. Nord, C. Loyalty and Fidality in Specialized Translation. URL: http://web.letras.up. pt/egalvao/TTCIP_Nord%20loyatly%20and%20fidelity.pdf.
20. Pym, A. (2014). Exploring Translation Theories, 2nd edition. London and New York: Routledge
21. Pym, A. (2004). Moving Text: Localization, Translation, and Distribution. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
22. Pym, A. (1992). Translation and Text Transfer. An Essay on the Principles of Intercultural Communication. Peter Lang. URL: http://usuaris.tinet. cat/apym/publications/TTT_2010.pdf.
23. Pym, A. (1993). Why Translation Conventions Should Be Intercultural Rather Than Culture-Specific. An Alternative Link Model. URL: http://usuaris.tinet.cat/apym/on-line/research_methods/ 1993_alternative_link.pdf

11. Додаткові ресурси*(за наявності):*

www.benjamins.com/#catalog/books/ btl/main	The Benjamins Translation Library
http://www.cognitivelinguistics.org/en/about-cognitive-linguistics	Cognitive Linguistics
https://www.youtube.com/watch?v=hpVQiFhuQRs	Gary Massey on Cognitive Studies in Translator Education
http://www.jostrans.org/	Journal of Specialized Translation (UK)
http://psychlib.ru/	Routledge Encyclopedia of Translation Studies / ed. by M. Baker. London and New York : Routledge, 2001. 654 p.
. http://termcoord.eu/	Terminology Coordination
. www.benjamins.com/#catalog/books/ btl/main	The Benjamins Translation Library
http://www.stjerome.co.uk/ show_title.php?doctype	The Translator and Interpreter Trainer (UK)
www.eup.ed.ac.uk/journals.aspx	Translation and Literature (UK)
http://www.tandfonline.com/toc/rtrs20/current	Translation Studies (UK)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна (за потреби).

Електронний ресурс, на якому розміщено додаткову інформацію щодо дисципліни, – приклади контрольних і залікових завдань, тематика рефератів, методичні вказівки з виконання самостійної роботи тощо – сайт http://translationstudies.knlu.edu.ua/ кафедри англійської і німецької філології та перекладу імена професора І. В. Корунця.